

Bijzondere leerstoel Dirk Monshouwer

Stichting, Jaarverslag 2020

1. Algemeen

Naam leerstoel	:	Dirk Monshouwer leerstoel
Leeropdracht	:	Bijbelse Theologie
Leerstoelhouder	:	prof. dr. J. (Joep) Dubbink
Gevestigd door	:	Dirk Monshouwer Stichting
Gefinancierd door	:	idem
Gestart per	:	1 sept. 2003 (huidige leerstoelhouder per 1 sept. 2006)
Verlengd per	:	1 sept. 2008, 1 sept. 2013, 1 sept. 2018
Aflopend per	:	1 sept. 2023
Curatorium	:	prof. dr. M. Kalsky, prof. dr. W.T. van Peursen, ds. G.H. Westra (vz.)
Verslag opgesteld door	:	J. Dubbink

2. Terugblik

Het verslagjaar is natuurlijk sterk gekleurd door de corona-pandemie. Een aantal activiteiten verviel, zoals het *Colloquium Biblicum* en een gepland bezoek aan Praag in het kader van een feestbundel. Ook nascholingsactiviteiten zoals de Hattemse exegesedagen moesten vervallen. Andere bijeenkomsten en het onderwijs vonden online plaats. Het is verheugend dat er evengoed heel wat gebeurd is aan onderwijs (een nieuwe module), begeleiding en relatief veel publicaties.

3. Vooruitblik

Het mastercollege 'Contextual Interpretations: Cases from the Hebrew Bible' (zie hieronder bij 6, onderwijs) wordt pas herhaald in 2022; ik ben echter gevraagd voor een onderdeel van het vak Research Lab dat in januari 2021 gegeven wordt.

Het onderzoek (voornamelijk werk aan een Zacharia-commentaar) gaat gestaag door, maar wordt nogal eens onderbroken door een aantal vragen voor artikelen. Daarnaast vraagt begeleiding van promovendi (zie onder 5) en masterstudenten ook in het komende jaar vermoedelijk vrij veel tijd.

4. Publicaties, papers, gastcolleges, lezingen en interviews

Zie de bijlage. Met 10 publicaties, kleinere en grotere, is dit een behoorlijk productief jaar geweest. Het schrijven van een 'kleine theologische biografie' over mijn leermeester en voorganger op deze leerstoel prof. dr. Karel Deurloo was weliswaar tijdrovend maar buitengewoon inspirerend vanwege de focus op de bijbelse theologie. Dit hoort naar mijn mening tot de *core business* van de leerstoel. Het leverde ook een aantal lezingen op, meestal online. Het eindredactiewerk voor ACEBT 34, over Ezra & Nehemia, dat verschijnt in 2021, vroeg in 2020 relatief veel tijd.

5. Begeleiding promovendi

Lopende promotietrajecten

1. Het traject van een promovendus samen met dr. Caroline Wickens / dr. Dave Allen (beiden werkzaam aan *The Queen's Foundation for Ecumenical Theology* te Birmingham, waarmee de VU een samenwerkingsverband heeft), over 'post-war' lezing van Jozua 5 (Jericho) in Sri Lanka is helaas door Queen's (met mijn instemming) beëindigd wegens te weinig progressie.
2. Een onderzoek naar de Bijbelse theologie van Willem Barnard, begeleid samen met prof. dr. Peter-Ben Smit. Dit verloopt langzaam wegens lichamelijke handicap van de promovenda, maar er zijn sinds kort positieve berichten en er is hoop dat dit traject op enige termijn wordt afgerond.
3. Een onderzoek naar Numeri, onder begeleiding van prof. dr. Wido van Peursen. De promovendus is productief, het project bevindt zich nu in de eindfase waarin ondergetekende erbij betrokken wordt voor de meer literaire en theologische aspecten.
4. Een proefschrift over eco-feministische lezing van Hosea 1-4, contextueel toegepast op Indonesië, begeleiding samen met prof. dr. Nicola Slee en prof. dr. Gerrit Singgih (Indonesië). Proposal goedgekeurd (2019). Promovenda werkt er met veel enthousiasme aan. Er is echter vertraging opgetreden vanwege de corona-crisis. Onder meer het veldwerk in Indonesië, met leesgroepen, werd bemoeilijkt doordat reizen en het samenbrengen van mensen een tijd lang niet mogelijk was. Een deel van de bijeenkomsten vond online of per chat plaats. Voltooiing van het proefschrift in 2022 zal waarschijnlijk niet haalbaar zijn, maar er is weer voortuitgang.
5. In het verslagjaar werd een nieuw traject opgestart: een promovendus uit de VS wil onderzoek doen naar het gebruik van het verbondsmotief in de Psalmen 105 en 106 door Paulus. Eerste begeleider is dr. Steffen Jenkins van Union School of Theology in Bridgend, Wales, waarmee de VU eveneens een samenwerkingsverband heeft. De eerste stappen zijn gezet, de voortgang ziet er goed uit.

Hiernaast werd één traject begonnen dat helaas vrij snel is stopgezet, toen bleek dat de kandidaat de startkwalificaties miste om het traject tot een goed einde te kunnen brengen.

Uiteindelijk dus vier lopende trajecten, met verschillende intensiteit. Dit is wel ongeveer wat maximaal haalbaar is.

Promotie

- Als copromotor opgetreden bij de (online-)promotie van Hedda Klip, 1 juli 2020, titel *These Mentioned By Name. A form-critical analysis of biblical genealogies, with a special focus on women*, Ipskamp, 2020 (PThU, 1e promotor prof. dr. Klaas Spronk).

6. Onderwijs

- Mastercollege, 'Contextual Interpretations: Cases from the Hebrew Bible'. Het mastercollege maakte deel uit van de masteropleiding *Contextual Bible Interpretation*, opgezet door prof. dr. Peter-Ben Smit en in januari 2020 goedgekeurd door het faculteitsbestuur. Door communicatiestoornissen, waarvoor zeker de corona-crisis mede verantwoordelijk is, heeft het aan publiciteit voor deze nieuwe opleiding ontbroken. Evengoed meldde zich één bijvakstudent aan. Ik heb het college toch gegeven, als privatissimum, online, met alle opdrachten, en beschouw dat als een pilot. Het staat in september 2022 opnieuw gepland, dan hopelijk met een grotere groep studenten.
- Ik ben gevraagd een onderdeel van het vaak *Research Lab* (academische vaardigheden) in het eerste jaar van de nieuwe Engelstalige bachelor te verzorgen, namelijk de begeleiding en beoordeling van de eindwerkstukken (januari 2021).

7. Overige academische activiteiten VU

- Deelname aan de bijeenkomsten van het CCBI (Centrum voor Contextuele Bijbel Interpretatie) van VU en PThU.
- Deelname aan een project 'In- en exclusiviteit' opgezet door prof. dr. Bernhard Reitsma (leerstoel Kerk in de context van de Islam) over de tolerantie van geloofsgemeenten ten opzichte van leden die van geloof veranderen. Het zal uitmonden in deelname aan een congres in mei 2021 en een publicatie in de congresbundel.

8. Bestuur- en organisatie

Geen, afgezien van, waar mogelijk, deelname aan stafvergaderingen en hooglerarenberaad.

9. Overige punten van belang

Het refrein van deze leerstoel is, dat er (te) veel activiteiten afkomen op de leerstoelhouder, die alle interessant zijn en passen binnen het profiel van deze leerstoel, maar niet door een persoon binnen een 0,2 aanstelling te doen zijn. Het project van Reitsma bijvoorbeeld paste uitstekend in mijn eigen zojuist afgeronde 'exclusiviteitsproject'. Een verzoek om een artikel voor een feestbundel van een collega kan ik eigenlijk niet weigeren, maar wel buigen in de richting van Zacharia waarover ik een commentaar aan het schrijven ben. Het werk aan dat commentaar gaat over de lange termijn, dat 'kan altijd nog even wachten' en vordert dus maar heel langzaam.

Medewerking aan het eerstejaarscollege *Research Lab* (januari 2021, voorbereidingen al in 2020) lijkt wat buiten het directe aandachtsveld van de leerstoel, maar het geeft wél de kans om voor een groep eerstejaarsstudenten te vertellen over het belang van bronteksten, die natuurlijk gelezen worden in de diverse contexten van lezers nu, maar ook hun eigen verhaal hebben: de tekst mag het zeggen. Zo'n kans laat ik dan toch maar niet lopen, ook al draagt het bij aan de versnippering van aandacht.

Al met al was het ook dit jaar weer een vreugde om te doen.

Juli 2021,

J. Dubbink

J. Dubbink – Publicaties en lezingen 2020

Boek

- *De tekst mag het zeggen. Bijbellezen volgens Karel Deurloo*, Utrecht (KokBoekencentrum) 2020, 110 blz.

Artikelen wetenschappelijk

- 'Heksenjacht of non-conformisme? De crisis rondom de gemengde huwelijken (Ezra 9-10)', *Kerk en Theologie* 71 (2020), 6-19.
- 'Mozes als "mediator". Een aspect van een groots bijbels personage', in: Nico Riemersma (red.), *Exodus* (ACEBT 33), Amsterdam 2020, 21-32.
- 'Noah as a mediator between a Universal and an "Israelite" reading of Genesis 1-11', in: Filip Čapek, Petr Sláma (eds), *And God Saw That It Was Good* (Gen 1:12). The concept of Quality in Archaeology, Philology and Theology (Beiträge zum Verstehen der Bibel / Contributions to Understanding the Bible 42), Wien (LIT) 2020, 111-121.

Artikelen populariserend

- Marieke van der Linden, Joep Dubbink, 'Rentmeesterschap: een klassiek christelijk model opnieuw onderzocht', in: Nienke Pruiksma e.a., *De schepping in het midden. Klimaatcrisis als theologische uitdaging* (NZR-Cahiers 5), Driebergen (Nederlandse Zendingsraad) 2020, 74-81.
- 'Bevezetés' (Voorwoord) in: Nico ter Linden, *Az A Hír Járja... II, Márk Története és Máté Története (Het verhaal gaat... II. Het verhaal van Marcus, Het verhaal van Mattheüs)*, Kolossvár 2020, 9-13.
- 'Het tegoed van Miskottes *Als de goden zwijgen*', in: Franc de Ronde e.a. (red), *Wat heeft de joods-christelijke dialoog ons gebracht? Ontmoetingen, lessen en perspectieven*, Utrecht (Eburon) 2020, 89-95.
- 'Daniël, Ezra en Nehemia. Verhalen over globalisering en identiteit', *De Eerste Dag* 43/4 (2020), 2-3.
- 'De Tora door Ezra voorgelezen. Bij Nehemia 8', *De Eerste Dag* 43/4 (2020), 53-54.

Boekbespreking

- Bespreking van: W.J. Dekker, *Wie is deze? Een onderzoek naar de compositie en Godsvoorstelling van Jesaja 63*, Soest (Boekscout) 2020, in: *Kerk en Theologie* 71/4 (2020), 401-402

Lezingen

- Presentatie van *De tekst mag het zeggen. Bijbellezen volgens Karel Deurloo* voor *Societas Hebraica Amstelodamensis*, 18 juni 2020 (online)

- Karel Deurloo en de persoon van de exegeet, voor *Centrum voor Contextuele Bijbel-Interpretatie*, 24 juni 2020 (online)
- Engaged Biblical Scholarship, for the ETCBC seminar, 25 juni 2020 (online)
- Lezing voor leerhuis Tenach en Evangelie over *De tekst mag het zeggen*, 19 september 2020, Thomaskerk Amsterdam.